Samenkörner (Neue Folge 25) 1931

Potcovarul regelui Ungariei

Nu era o imagine plăcută cea care i se oferea ochiului privitorului obiectiv într-o sală a închisorii cetății Buda sau Ofen [numele istoric german pentru Buda] din Ungaria de acum mai bine de trei sute cincizeci de ani. Infractori de toate felurile și categoriile de vârstă populau spațiul mare, gol, și chiar dacă printre ei existau și unii, puțini, cărora nu li se putea dovedi vreo infracțiune propriu-zisă, care deveniseră mai degrabă victime ale zdruncinării interne a statului[1], majoritatea făcea parte dintre bărbații și tinerii gălăgioși, care se înghesuiau în jurul unuia dintre ei și ascultau cu nesaț descrierea exagerată a acestuia, despre vreo mișelie, indiscutabil aparțineau totuși „clasei primejdioase" a lumii infractorilor. Aceasta era valabil probabil mai mult despre un număr de jucători, care printre înjurături sonore își aruncau zarurile încolo și încoace. Și chiar dacă omul slab, care le privea jocul și le ațâța zelos cearta, purta o haină militară jerpelită, el era totuși inconfundabil, așa cum îl și numeau tovarășii săi, un pungaș de prim rang.

Dar o cu totul altă impresie făcea un bărbat bine făcut, puternic, tânăr, în pitorescul costum național unguresc, care ședea la capătul unei mese lungi și trăda în privire și comportament o mare mâhnire. Fața lui sinceră, deschisă, nu permitea presupunerea că este un criminal, tot așa de puțin cum comportarea lui simplă și starea sa modestă - el purta semnul breslei meseriașilor fierari - o făceau probabil, că fusese arestat din motive politice.

Scârțâitul cheii în ușă i-a determinat pe toți cei prezenți să se întoarcă spre ea. Intrarea temnicerului n-a provocat totuși decât o întrerupere de o clipă scurtă în vorbăria tare, înjurături și certuri. Temnicerul Fritz, cu toate că era aspru și sever, nu era neom, dar nu avea totuși mereu puterea să țină în șah societatea, de multe ori de-a dreptul recalcitrantă și nestăpânită, încredințată pazei sale. Pe când celor mai mulți abia dacă le păsa de el, tânărul fierar nu-și lua nicio clipă privirea, care cerceta temătoare, de la fața celui care intra.

„Cum este, temnicerule? Ați auzit ceva?", a întrebat el pe un ton șoptit, agitat.

Gardianul a pus mâna cu milă pe umărul său.

„Vești sumbre pentru tine, sărmane tânăr! După toate aparențele, nu va scăpa."

Un suspin greu a fost singurul răspuns.

„Sărmana Maida!... Sărmanul băiat!", a murmurat tânărul fierar.

„Este greu, Stephan", a spus temnicerul, „dar curaj! Încă nu este totul pierdut."

Când celălalt n-a răspuns nimic, gardianul s-a întors de la el.

„Hei, prietene Fritz", l-a oprit omul slab în haina militară, „care-i povestea cavalerului cu ciocan și clește de acolo? Cine nu scapă? Soția lui, copilul lui? Sau poate un dușman, pe al cărui cap l-a luat din greșeală drept potcoavă de cal? Și va fi spânzurat pentru aceasta?"

„Va scăpa cu greu de moarte", a răspuns temnicerul, „dar eu doresc ca tu să meriți la fel de puțin ca el ca să fii spânzurat, Michael. Fierarul este un băiat bun, probabil cel mai cuminte care

[1] În perioada în care se desfășoară povestea mea adevărată, în Ungaria domneau doi anti-regi. Regele Ioan Zapolya, care domnea la Buda, era un despot dur și capricios, și nu se putea aștepta din partea lui nicio sentință îndurătoare pentru vreunul dintre susținătorii regelui Ferdinand, care îi cădea în mâini.

a făurit vreodată o potcoavă. El trebuie să fi uitat să se roage cu smerenie sfântului său, când avea onoarea și privilegiul de a potcovi caii regelui. Această șansă, pentru care mulți îl invidiau, s-a transformat în suferință amară pentru el. Cum s-a întâmplat, nu știe nimeni. Poate că el a bătut prea tare, poate că băiatul care ținea calul a speriat animalul, pe scurt, calul preferat al regelui a fost rănit și de atunci a devenit tot mai grav și mai grav, așa că Bavieca cea sură, după toate aparențele, nu rămâne în viață. Dar regele a jurat pe toți sfinții, că dacă piere calul său, și fierarul trebuie să-și dea viața înainte ca soarele ..."

Temnicerul s-a oprit aici, deoarece a devenit brusc conștient că glasul său, pe care nu socotise necesar să-l modereze, sigur pătrundea până la celălalt capăt al încăperii, în liniștea lăsată.

„În realitate, un fapt tragic", a răspuns soldatul. „Sfinții să-l sprijine pe bietul flăcău! Totuși, uitați-vă aici, prietene Fritz", și ținea ridicată o monedă de argint, „trimiteți-l pe băiatul dumneavoastră să ia niște vin și vom bea în sănătatea și restabilirea surei Bavieca:"

Temnicerul a luat banii și a plecat. După ce a fost plecat, gălăgia de mai înainte a început din nou. Dar chiar dacă agitația și zgomotul ar fi fost de zece ori mai mari, Stephan, fierarul, n-ar fi auzit nimic din ele. El ședea acolo, lăsându-se tăcut pradă gândurilor negre.

Cât era de atunci, când administratorul grajdului regelui trimisese la el și el devenise potcovarul regelui? O, aceasta fusese o zi minunată, apoi, mândru și fericit, o dusese acasă ca soție pe frumoasa Maida. Și iar venise o zi, una minunată, în care i se pusese în brațe un pici care țipa jalnic și i se spusese că acesta era fiul și moștenitorul său. Cum mai radia atunci fericita mamă! Îl va lăsa regele să-i mai revadă odată pe Maida și pe copil? Sau Maida nu va mai face decât să plângă și băiețelul său va trebui să crească fără să-și mai poată aduce aminte de tatăl său? La acest gând a început să plângă amarnic. Lacrimile îi picurau printre degetele mâinii cu care își acoperise fața.

Atunci, o mână ușoară s-a așezat pe umărul său și un glas prietenos a spus:

„Prietene, marele Împărat poate să anuleze sentința regelui Ioan."

Uimit, Stephan a ridicat privirea și a văzut trăsăturile unui bărbat de vârstă mijlocie, care învelit într-o manta neagră, largă, se uita cu adâncă milă la el. Îl remarcase pe acest bărbat și mai înainte și îl frapase cât de diferit era față de ceilalți deținuți. De aceea îl luase drept un bărbat care pierduse favoarea regelui în vreun fel, poate numai prin aceea că el arătase puțin prea limpede că era un partizan al regelui Ferdinand. La acest gând, Stephan a răspuns cu o clătinare deznădăjduită din cap:

„Eu nu-l socotesc pe regele Ferdinand ca fiind regele mai mare. Dar, în orice caz, el nu mă poate ajuta."

„Eu nu vorbesc despre un rege al Ungariei, ci despre marele Împărat nevăzut, care locuiește într-o lumină de care nu te poți apropia și înaintea scaunului Său de judecată va trebui să apărem odată atât dumneavoastră, cât și eu, chiar și regele Ioan și regele Ferdinand."

„Da, domnule, Dumnezeu este îndurător", a spus Stephan „și" - buzele sale tremurau - „dacă trebuie să mor, sper să-mi acordați cel puțin sprijinul unui preot."

„Da, Dumnezeu este milostiv", a confirmat străinul, „dar aceasta este numai o parte a adevărului. Dumnezeu este mai mult, El este dragoste."

„Nu înțeleg bine", a spus Stephan obosit și apatic.

„Îndurarea lui Dumnezeu este mai mare decât toate faptele Sale", a răspuns străinul. „Dacă a întristat, El va avea milă, după mulțimea îndurărilor Sale" [Plângerile lui Ieremia 3.32].

Cuvintele venind din inimă nu și-au greșit efectul. Tânărul potcovar a ridicat privirea cu interes crescând, chiar dacă trăsăturile sale încă mai purtau expresia confuziei neajutorate.

„Oare Dumnezeu a pricinuit toate acestea?", a întrebat el.

„El a îngăduit de s-a întâmplat așa. Dacă nicio vrabie nu cade la pământ fără El, putem fi siguri că nimic nu se întâmplă fără voia Sa, și nici ca vreun cui să greșească drumul."

„Un cal are o valoare mult mai mare decât o vrabie", a intervenit Stephan, gânditor. „Iar regele nu are în toate grajdurile sale niciun cal ca sura Bavieca."

„Dumnezeu vă prețuiește mai mult decât regele pe Bavieca."

„Ce, pe mine - un potcovar, un om așa de sărman? Nu pot să cred așa ceva, domnule. Dar dacă ar fi așa, atunci de ce îngăduie aceasta?"

„Poate pentru ca dumneavoastră să învățați pe această cale să recunoașteți că El vă iubește și astfel dumneavoastră să învățați din nou să Îl iubiți. Știți că El vă invită să veniți la El, să-I spuneți orice necaz și să-I cereți ajutor? Invitația Lui sună astfel: «Cheamă-Mă în ziua necazului; Eu te voi salva și tu Mă vei glorifica»."

„A spus Dumnezeu într-adevăr aceasta?", a întrebat potcovarul.

„Scrie în Cartea Psalmilor. Știți să citiți?"

„Nu, n-am fost la școală. În plus, psalmii sunt scriși în limba latină."

„Nu, îi am aici în propria noastră limbă. Dacă doriți, pot să vă arăt cuvintele."

Spunând acestea, străinul a scos o carte mică din buzunar, a deschis la versetul respectiv și i-a arătat lui Stephan cuvânt cu cuvânt. Fierarul privea plin de interes profund la semnele tipărite și ținea cartea tare, până când, în sfârșit, tovarășul său i-a făcut prietenos semn să i-o dea înapoi.

„Vreau să împiedic faptul ca ceilalți să vadă această carte în mâna dumneavoastră", a explicat el. Ar putea să trezească suspiciune. La mine o consideră ca breviar și nu suspectează nimic."

Stephan i-a dat înapoi proprietarului ei psaltirea întocmită în limba maghiară. Apoi a spus:

„Regele Ioan, cu toate că este aspru și sever, spune adevărul - și Dumnezeu?"

„Niciunul dintre cuvintele Sale n-au mințit vreodată."

„Atunci, să-L rog s-o restabilească pe sura Bavieca? Va asculta El atunci?"

„Cum vă va asculta rugămintea, nu știu. Poate așa cum vă imaginați dumneavoastră. Dar El poate, de asemenea, să călăuzească inima regelui Ioan așa încât, chiar dacă va muri calul, să vi se dăruiască viața. Dar - mai există o altă cale - s-o numesc și pe aceasta?"

„Dacă ați fi așa de bun."

„Această cale pare ciudată, dar este minunată. Dumnezeu poate să vă lase să suferiți pe nedrept, poate chiar până la moarte; și totuși, această cale poate să ducă la salvarea dumneavoastră."

„Prin moarte la salvare? Cum să înțeleg aceasta?"

„Mă refer la mântuirea sufletului dumneavoastră nemuritor, care este mai important decât păzirea de moartea trupească. În acest scop a venit Fiul lui Dumnezeu pe pământ și prin moartea și învierea Sa a desființat moartea și a adus la lumină viața și neputrezirea. Pentru toți cei care cred în El, porțile spre viața eternă sunt acum larg deschise. Și așa poate să fie, dacă Dumnezeu

vrea să vă conducă în brațele mântuitoare ale lui Isus, pe această cale dureroasă a morții trupești." Imediat după aceea, străinul a povestit în cuvinte simple tânărului deținut, care asculta tăcut, despre dragostea lui Hristos, despre suferința și moartea Sa, despre curățirea de păcate, pe care a făcut-o El prin sângele Său pe cruce și despre mântuirea de care au parte deja aici pe pământ toți cei care cred în El.

„Acestea sunt cuvinte bune", a spus Stephan cu lacrimi în ochi când vorbitorul terminase.

„De două ori bune, pentru că sunt adevărate", a completat străinul. „Și acum vreau, Stephan, să faceți ca mine, pentru că eu mă aflu într-o primejdie a morții nu mai mică decât dumneavoastră. Eu mă încredințez, fie pentru viață, fie pentru moarte, în mâinile acestui Mântuitor glorificat. Dacă El îmi prelungește viața, sunt recunoscător pentru aceasta. Dar dacă mă cheamă acasă prin porțile morții, atunci sunt pregătit să plec cu încrederea fermă că toate păcatele mele sunt spălate în sângele Său și n-am a mă teme de nicio judecată din partea lui Dumnezeu."

„Voi medita la tot ce mi-ați spus. Dar spuneți-mi: este o nedreptate dacă doresc să rămân în viață?"

„O nedreptate?, Sigur că nu. Și eu ..."

„O, domnule", l-a întrerupt Stephan, „sunteți așa de bun și de înțelept! Într-adevăr, n-ați fi putut să faceți nimic vrednic de moarte. Astfel pot fi mulți bărbați nobili printre partizanii regelui Ferdinand, cărora regele Ioan cu siguranță nu le va face niciun rău."

„Vă înșelați dacă mă considerați un adept al regelui Ferdinand. Sunt un simplu predicator, un slujitor al Împăratului împăraților. În această calitate am călătorit aici dintr-o țară îndepărtată, ca să propovăduiesc compatrioților mei vestea bună despre dragostea lui Dumnezeu și să-i conving să-și pună încrederea în Hristos, numai în El, care a murit pentru ei și să nu și-o mai pună în preoți și biserică sau în niște sfinți oarecare. Și din acest motiv sunt aici, învinuit de erezie, iar viața mea este în primejdie."

Era reformatorul maghiar, Matthias Devai, care se străduia în acest fel să-l ridice pe potcovarul deznădăjduit și să-l conducă la adevăratul izvor al mângâierii. Cuvintele sale i-au făcut bine lui Stephan, chiar dacă la început încă nu era în stare să înțeleagă sensul lor profund.

Au trecut zile. Au fost zile de incertitudine pentru Stephan. El n-a mai auzit nimic despre starea de sănătate a calului, creatura irațională, de viața căreia fusese făcută dependentă o viață omenească mult mai prețioasă. Dar chiar dacă situația sa exterioară părea neschimbată, în interiorul său se petrecuse în aceste zile o mare transformare. Celelalte discuții cu reformatorul, care nu obosea să povestească vechea și totuși mereu noua istorie despre dragostea Mântuitorului, au avut efectul că din întunericul adânc, în care ședea, să-i iasă la iveală o lumină strălucitoare. El putea să creadă că Domnul Isus purtase și păcatele sale, iar siguranța de a fi acceptat cu plăcere de Dumnezeu, îl făcea, cu cât trecea timpul, cu atât mai liniștit și mai încrezător. Oamenii puteau să se poarte cu el cum voiau, un lucru nu puteau să-i ia, și anume, că devenise un copil al lui Dumnezeu în Hristos. Astfel putea să spună „Amin" din inimă și la rugămintea zilnică a lui Devai: „Eliberează-ne, Doamne, din această închisoare, *dacă este voia Ta*".

Nu era de mirare că Stephan simțea profundă recunoștință și dragoste față de nobilul său prieten și îndrumător. El încerca să dovedească aceasta prin faptul că se făcea util învățătorului său în orice fel. Devai era de obârșie nobilă. Crescut în bogăție și în toate plăcerile vieții, el simțea mai mult decât alții dificultățile închisorii. În plus, abia de curând suferise o detenție poate mai aspră sub regele Ferdinand și puterile sale trupești erau aproape epuizate. Afecțiunile tânărului potcovar și multele atenții, prin care acesta își dovedea recunoștința, îi erau de un mare folos în

aceste circumstanțe și acești doi bărbați atât de diferiți în exterior, erau tot mai mult și mai mult de nedespărțit.

Într-o dimineață, temnicerul Fritz a intrat în închisoare într-o bună dispoziție remarcabilă. Vocea lui suna altfel decât obișnuit și s-a dus imediat, grăbit, la locul unde Devai și Stephan, ca de atâtea ori în ultima vreme, ședeau împreună în discuție zeloasă.

„Noroc bun, Stephan, te felicit!", a strigat el, întinzând vesel mâna celui din urmă. „Cu sura Bavieca merge vizibil mai bine și regele a poruncit eliberarea ta."

Stephan a sărit în picioare. Un roșu aprins îi acoperea obrajii și ochii îi străluceau.

„Liber, liber!? Este chiar adevărat, temnicerule? Dumnezeu să fie lăudat!", a ieșit de pe buzele sale cu o bucurie de necuprins.

„Da, a Lui să fie mulțumirea pentru marea Sa bunătate!", a spus Devai liniștit, dar nu mai puțin mișcat bucuros.

„Domnule Fritz, Dumnezeu să vă binecuvânteze pentru acest mesaj!", a strigat Stephan. „Când pot să plec?"

„Astăzi, în clipa aceasta, dacă îți place. Aici este ordinul scris al eliberării tale."

„O, îi voi revedea pe Maida și pe băiat! Domnule Devai, mulțumiți-I lui Dumnezeu împreună cu mine pentru salvarea Sa, ajutați-mă să-I mulțumesc. În ziua necazului L-am chemat și El m-a salvat."

„Și acum Îl veți lăuda", a adăugat reformatorul.

La ultimele cuvinte n-a urmat niciun răspuns. Ca străfulgerat de un gând subit, Stephan a privit la fața iubitului său învățător. Lumina bucuriei dispărea încet din ochii săi și făcea loc unei expresii de hotărâre liniștită, dar aproape dureroasă. El a stat acolo câteva minute, tăcând, pierdut în meditare profundă și fără să ia în seamă felicitările cu care mai mulți dintre tovarășii săi de detenție se apropiau de el. Deodată a sărit în picioare și s-a grăbit apoi cu pași repezi după temnicer, care tocmai era pe cale să deschidă ușa.

„Domnule Fritz", a spus el, chiar dacă cu o nuanță de adâncă emoție, „rămân aici. Îi sunt recunoscător Majestății Sale, dar nu vreau să fac uz de libertatea pe care mi-o oferă."

Cheile grele ale închisorii au alunecat din mâna temnicerului și el se holba la omul tânăr din fața sa cu o uimire fără grai. Niciunul dintre deținuții care ședeau la limita auzului nu s-a aplecat după legătura de chei, toți stăteau ca împietriți.

„Sărmanul meu băiat", a spus temnicerul în sfârșit, „mă tem că marea emoție ți-a zăpăcit capul."

„Capul meu este limpede ca întotdeauna", a răspuns Stephan. „Dar atâta timp cât bunul domn Devai, care n-a făcut niciun rău nici regelui, nici vreunui om, rămâne în detenție și suferă mai departe aici, vreau să rămân și eu ca să-i slujesc, atât cât stă în puterile mele. El m-a îmbărbătat și m-a mângâiat când am fost aproape de disperare și îl iubesc ca pe propriul meu suflet. Cu ajutorul lui Dumnezeu vom pleca împreună sau vom rămâne împreună, vom trăi sau vom muri împreună."

„Și te aștepți poate ca eu să mă duc la rege și să-i povestesc că i-ai disprețuit bunăvoința? Să mă păzească sfinții de așa ceva! Ne-ar costa capul pe amândoi."

„Spune-i regelui că îi mulțumesc cu umilință că și-a amintit de mine, cel mai neînsemnat dintre slujitorii săi, dar că prefer să rămân în închisoare cu domnul Devai, decât să pot ieși liber fără

el, chiar și dacă aș locui în palatul regal. În plus, dacă domnul Devai este un eretic, atunci infracțiunea sa este și a mea, pentru că eu cred ce crede el. Și dacă el trebuie să moară din cauza credinței sale, voi muri împreună cu el."

„Gândește-te la soția ta și la copilul tău."

„Mă gândesc la ei, o știe Dumnezeu. Eu nu fac decât ceea ce știu că este corect și datoria mea. Dumnezeu le va purta de grijă în locul meu."

Zadarnic îi făcea temnicerul tânărului bărbat și alte obiecții. El de-a dreptul îl implora să-și accepte libertatea, iar ceilalți deținuți, care se grupaseră în jurul lor, erau de acord cu el. Chiar și Devai își folosea toată elocvența ca să-l determine pe tânărul său prieten la acceptarea favorii regelui, oricât de profund îl mișca, pe de altă parte, devotamentul plin de sacrificiu de sine al elevului său aproape prea zelos.

„Decizia mea este definitivă", era răspunsul mereu repetat. „Voi ați putea la fel de bine să încercați să îndoiți fier rece, decât să mă faceți să mă clatin în convingerea mea."

Așa a rămas. Stephan nu era de convins să părăsească închisoarea.

„N-am putut să procedez altfel", i-a declarat el în ziua următoare reformatorului. „L-am rugat pe Dumnezeu să facă sănătos calul regelui și El l-a făcut. Apoi L-am rugat să-mi arate cum aș putea să-L glorific, iar El a făcut și aceasta."

Dar deși era absolut liniștit și plin de pace în privința rezultatului problemei, Stephan nu putea să nu se întrebe oare cum va interpreta regele comportamentul său neobișnuit, dacă, de fapt, îi ajunge la urechi. Ar binevoi el, dacă într-adevăr ar auzi despre aceasta, să acorde vreo atenție problemei? Gânduri asemănătoare nutreau și unii dintre deținuți care se interesau de caz, iar în ziua următoare, când un trimis regal a venit în închisoare, apariția sa a provocat cea mai mare tensiune în ceea ce privește misiunea pe care o avea.

Devai era cel care era chemat la rege. Ioan Zapolya dorea să-l vadă și să-i vorbească personal bărbatului care țesuse o magie așa de ciudată în jurul inimii unui meșteșugar simplu, neșcolit, cum era Stephan, fierarul.

Era seară. Într-o cameră simplă, dar prietenos mobilată, ardea un foc confortabil de mangal, iar lumina pâlpâitoare a unei lămpi mici cu gaz ajuta și ea să lumineze masa aranjată curat și primitor, și trei sau patru scaune de lemn, dulapul și micul leagăn în care dormea sugarul. O tânără femeie fermecătoare, într-o rochie țărănească, simplă, ce era gătită cu câteva panglici frumoase, mergea dus-întors prin cameră, cântând încet, pentru sine. O mișcare a copilului care dormea a făcut-o să-și întrerupă fredonatul vesel și să meargă la leagăn. Aplecându-se peste micuțul care dormea, a sărutat fețișoara rozalie și a murmurat: „Tata vine astăzi, puișor, și mama este așa de bucuroasă!"

Curând după aceea s-au auzit afară pași și glasuri. Maida s-a grăbit la ușă și în clipa următoare era, cu un strigăt de bucurie, în brațele soțului care venea acasă. Dar după primul salut furtunos a aruncat o privire pe jumătate întrebătoare, pe jumătate sfioasă spre străinul îmbrăcat în negru, care venise cu Stephan, dar care se trăsese tăcut într-o parte.

„Maida", a spus Stephan, trăgând-o blând lângă el, „acesta este domnul Devai, învățătorul și prietenul meu cel mai bun."

Cu o plecăciune grațioasă, Maida l-a asigurat pe străin de cea mai cordială primire a ei; dar prea stângace ca să-i adreseze o invitație directă, i-a spus lui Stephan:

„Poate că domnul este așa de amabil să mănânce cu noi la cină?"

Dar timiditatea ei s-a topit curând, ca zăpada la soare, în fața amabilității nesilite a lui Devai. După o jumătate de oră deja îl dezmierdase și îl admirase pe micul pici, ascultase povestea necazului ei din punctul de vedere al Maidei și ceruse binecuvântarea Domnului peste mâncarea simplă, la care cei trei oameni fericiți s-au așezat cu inima recunoscătoare. Maida avea mult de povestit despre amabilitatea și colaborarea rudelor, a prietenilor și a vecinilor, cum nu-i lipsise nimic și cum chiar și bătrânul potcovar, Franz, care la început fusese gelos pe Stephan, a jurat că Stephan îi va avea înapoi pe toți clienții săi, de îndată ce focul fierăriei sale va fi aprins din nou.

„Dumnezeu să-l răsplătească, așa cum El dorește să recompenseze tuturor prietenilor noștri loiali amabilitățile de care am avut parte", a spus Stephan cordial. „Și, dacă vrea Dumnezeu, mâine să fie reaprins focul în fierărie. Brațele mele doresc, în sfârșit, să mânuiască din nou ciocanul."

„Făcând abstracție de faptul că arăți puțin cam palid și obosit", a spus Maida cu o privire drăgăstoasă, „n-am pierdut nimic în această perioadă de nevoie."

„Nu, dar eu am câștigat mult", a răspuns Stephan serios. „Am câștigat un Tată în cer, care este aproape în vremurile de nevoi ca să ajute. În realitate, eu L-am chemat și El m-a salvat."

„Și tu L-ai glorificat", a adăugat Devai, punându-și mâna palidă, fin modelată, în cea bronzată, puternică, a potcovarului. „Oriunde m-ar duce viața mea nomadă, prietene Stephan, niciodată, niciodată nu voi uita că datorez această viață dragostei tale eroice, ca și libertatea, care tocmai ea face ca posesia vieții să fie valoroasă."

„Cum, un bărbat ca dumneavoastră, domnule Devai, îi datorați libertatea lui Stephan al meu?", n-a putut Maida să se abțină să exclame uimită.

„Într-adevăr, i-o datorez lui", a spus Devai, întorcându-se spre ea. „Când regele a auzit despre refuzul curajos al soțului dumneavoastră, de a ieși liber fără mine, chestiunea i s-a părut ciudată și demnă de o explicație amănunțită. Prin urmare, m-a chemat la el și Dumnezeu i-a înclinat inima ca să-mi arate favoare și să deschidă ușa temniței mele. Acum sunt aici, un om liber. Îmi stă în față încă o perioadă scurtă de viață. Facă Dumnezeu ca în aceasta să pot, prin cuvintele gurii Sale, să îmbărbătez și să conduc la El încă multe inimi scumpe!"

„Așa cum m-ai condus tu pe mine", a adăugat Stephan.

„Da, prietene", a răspuns Devai, „și din tot ce-mi va dărui Dumnezeu să fac în Numele Său, vei avea partea ta. Dacă predic, predici și tu. Dacă scriu - din rodul pe care îl vor produce cuvintele mele, o parte îți revine ție. Și «Dumnezeu nu este nedrept, ca să uite lucrarea ta și dragostea pe care ai arătat-o pentru Numele Său»" [Evrei 6.10].

Titlul original: „Der Hufschmied des Königs von Ungarn"
din *Samenkörner (Neue Folge 25) 1931,* pag. 29-46.